

Fullsatt salong på gemytliga Nostalgia

Sällskapets visning av Per Anders Fogelströms och Alf Kjellins film ”Möten i skymningen” från 1957 på Stockholms minsta biograf Nostalgia med sina drygt tjugo platser på Ringvägen 56 den 1 oktober blev snabbt fulltecknad.

Innan filmen rullade igång med legendariska skådespelare som bland andra Eva Dahlbeck, Birger Malmsten, Ann-Marie Gyllenspetz, Sven-Erik Gamble, Inga Landgré, Åke Grönberg (alla de nämnda döda i dag, men levande i sin filmkonst) inledde sällskapets ordförande Ullacarin Öhrn med en introduktion av Per Anders Fogelströms författarskap innan han skrev det berömda storverket Stadserien.

Filmen, i vilken Per Anders Fogelström själv medverkade i bakgrunden i en biroll, fick när den premiärvisades blandad kritik i pressen, men uppskattades till fullo av publiken på Nostalgia vilket framgick av den diskussion som följde efter visningen.

Någon uppskattade att den var i svartvitt och att scenerna fick ta sin tid, inga hastiga förbiflimrande klipp som är så vanliga i dag. En annan visste berätta att barnskådespelaren Ingrid Tobiasson vid vuxen ålder utvecklats till en berömd operasångerska, mezzosopran.

Foton: Lars Epstein

Dåtidens seder med stora kalas och stor starkspritkonsumtion, som förekommer i filmen, kommenterades och jämfördes med dagens allmänna vindrickande som på den tiden var en i stort sett okänd kultur i Sverige. Andra synpunkter på då och nu ventilerades också.

Efter den lyckade visningens efterdiskussion pratade sällskapetets närvarande styrelseledamöter om att ordna fler visningar av gamla Fogelströmfilmer. Kanske blir det ”Sommaren med Monika” nästa gång. Inte omöjligt.

Lars Epstein

Livet utanför stan

PAF med svärmor, svägerska, mamma och son vid sitt sommarhus på Djurö.

Hit till Djurö och semesterhuset i Stockholms skärgård ”flydde” Per Anders Fogelström från bostaden vid Fjällgatan och turistbussarna som stod på kö. Det blev en tillflykt i den stressade vardagen och ibland firades midsommar på Djurö.

Han smet ut till skärgården vid Älgöfjärden, några dagar ibland, några veckor under sommaren. För att röja sly på tomten som han köpte redan 1952 och lyssna till fågelsången. För fåglarna tyckte han om och rådjuren som åt upp delar av växtligheten förlät han.

Och tomten behövde rensas. Det var ett nödvändigt ont. 1987 skrev PAF till en vän:

I våras fann vi att träden växt under de 35 åren, solen kunde knappast nå vår uteplats vid huset. Det är lustigt hur litet man uppmärksammar det

som sker sakta. Vi fick tag i en huggare som tog ett 30-tal höga granar för virkets skull. Men riset fick vi själva ta hand om och nu på höstkanten har vi eldat flitigt. Det är ett roligt arbete fast man känner sig som en böckling innan det är över.

Med åren förlorade han lusten att fälla träd, gräva i jorden och sköta trädgården. Inte minst när han blev sjuk och kände sig ”utslagen”. 1996 kände PAF att han hade förlorat striden mot växtligheten:

Inte ens ogräs och gamla löv kan man handskas med på ett praktiskt sätt. Och varken blommor eller nyttoväxter blir planterade. En del idoga och ihärdiga växter klarar sig lyckligen och vänligen ändå, spirea och häggmisplar blommar, pioner knoppas, liljor och

lupiner med. Andra försvinner stillsamt och tyst. Får nog försöka muta barnbarnet att sätta en del nytt.

Två år senare dör Per Anders Fogelström. Men semesterhuset på Djurö blev ändå i över fyrtiofem år andningshållet utanför storstaden.

Georg Hahne

Unga läser PAF

Till vår stora glädje söker ungdomar medlemskap i Per Anders Fogelström-sällskapet. Det bådär gott för sällskapetets framtid. PAF ville - som han själv uttryckte det - berätta hur de fattiga, okända och så sällan skildrade vanliga människorna levde. Det tilltalar unga läsare idag. Så även PAF:s engagemang för freden och miljön.

Föreslå ungdomar i din omgivning att bli medlemmar i Fogelströmsällskapet. Det är gratis för studerande under 25 år. Det enda vi behöver är uppgifter om namn, postadress och mailadress, så att vi kan skicka medlemsbrev och inbjudningar till våra PAF-evenemang. Maila uppgifterna till ullacarin.ohrn@gmail.com.

En av våra nya, unga medlemmar skrev till styrelsen och berättade hur han upptäckte PAF. Tack för din text, Adam:

“Far inte till Stockholm - för du blir aldrig mer densamma” sjunger Håkan Hellström i en av sina låtar, och under mina 22 år i livet har en flytt till huvudstaden alltid räknats som ett förräderi. I Göteborg kommer Stockholmsföraktet med modersmjölken. Men nu sitter jag här, i lejonkulan, och måste erkänna att Håkan hade rätt: man blir aldrig mer densamma. Jag föraktar inte längre Stockholm. Men hur hamnade jag här?

För ett par år sedan gav mormor och morfar mig en bok i present. Jag hade aldrig tidigare hört talas om Per Anders Fogelström, men mormor bedyrade att Mina drömmars stad var väl värd att läsa, och när mormor rekommenderar en bok gör man gott i att lita på henne. Jag plöjde boken och dess uppföljare. Jag länsade farfars bokhyllor på varenda Fogelström jag kunde finna, samtidigt som mormor fortsatte med bidrag ur hennes samling. Jag vart ju frälst! Fogelströms geniala författarskap bottnar, enligt mig, i förmågan att skildra vardag i olika tider genom att fokalisera helt vanligt folk. Berättelserna är nyanserade, tankeväckande och rör upp känslor trots att en egentlig handling saknas. Karaktärsdrivande berättande tar faktiskt läsaren ännu

Foto: Adam Askelund

djupare in boken, och i Fogelströms fall görs det så väl att mitt Stockholmsförakt småningom svalnade tillräckligt för att jag i augusti tog beslutet att lämna Västkust för Östkust. Visst, för skolan och "för ett par bruna ögon för jag", men när jag under sommaren läste Stad på nytt kände jag ett behov att få sätta staden i mitt eget perspektiv. Göteborgshjärtat i mig förhindrar fortfarande att jag jämför Stockholm med en sagostad, men ibland när jag strosar runt på Söder känner jag mig som i en fiktiv värld. Där åt Olof på restaurang! Där bodde Lotten! På de här gatorna rände nog Erik och syskonen runt! Det måste varit här Henning kom första gången! Tyras gamla kvarter!

Adam Askelund

PAF och "Fjällgatans skyddshelgon"

Per Anders Fogelström (1917-1998) och Anna Lindhagen (1870-1941), två eldsjälar på Fjällgatan - han i nummer 30, hon i nummer 34. PAF kallade henne "Fjällgatans skyddshelgon".

Deras liv på Fjällgatan sammanföll inte i tid. Anna Lindhagen hade varit död i över 20 år, när PAF flyttade dit 1964. Men deras brinnande samhällsengagemang förenar dem, deras kulturgärning, deras enorma insatser för staden och dess människor.

Anna Lindhagen inrättade en ungdomsgård för flickor i PAF:s hus på nr 30. Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen höll sina styrelsesammanträden i Stora Salen i hennes lägenhet på nr 34, under PAF:s år som föreningens ordförande (1963-1977).

Fredskämper Fogelström och rättighetsaktivisten Lindhagen - Fogelströmsällskapet bjuder in till Anna Lindhagens museum på Fjällgatan 34, onsdag den 30 oktober kl 18.00.

Håll utkik efter inbjudan! Den kommer i mail endera dagen.

*Per Anders Fogelström-sällskapet
Styrelsen*